

ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

ДОНЕЦЬКИЙ
РЕГІОНАЛЬНИЙ
НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ
ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

"ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ"

7 липня 2023 року

УДК: 327:007:342.78 (477) (082)

О 64

**Рекомендовано до друку Вченою радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 23 від 30 серпня 2023 р.)**

О 64 **Організаційно-правове забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану:** матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 7 липня 2023 року). Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2023. 340 с.

У збірнику представлено матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Організаційно-правове забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану» (7 липня 2023 р., м. Кропивницький). Розглянуто актуальні теоретичні та практичні питання, що стосуються забезпечення національної безпеки України з урахуванням воєнно-політичних загроз і викликів. Наведено пропозиції з удосконалення законодавства і правозастосовної практики, спрямовані на підвищення ефективності діяльності державних органів та інших суб'єктів, що беруть участь у забезпеченні національної безпеки України.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників закладів освіти й наукових установ, здобувачів вищої освіти юридичного і правоохоронного напрямів, працівників органів Національної поліції, інших державних органів, що входять до складу сектору безпеки і оборони.

Матеріали доповідей друкуються в авторській редакції. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ в матеріалах доповідей несуть автори.

УДК: 327:007:342.78 (477) (082)

© Колектив авторів, 2023

© Донецький державний університет внутрішніх справ, 2023

і Безпека. 2002. № 2. С. 118–120.

6. Панова О. О. Організація діяльності органів поліції щодо підтримання публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів. *S.P.A.C.E. 2017. № 2. С. 42–46.*

ДЕРЕВ'ЯНКО Богдан

головний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права та правових проблем євроінтеграції Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України; провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова НАН України», доктор юридичних наук, професор

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У попередніх тезах у 2022 році вказувалося, що іще 5 грудня 1994 року Україна, російська федерація, Велика Британія та США у місті Будапешт підписали Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї [1, с. 221]. За ним три названі великі за економічним і військовим потенціалом держави зобов'язалися поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України; гарантували, що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН; зобов'язалися утримуватись від економічного тиску, спрямованого на те, щоб підкорити своїм власним інтересам здійснення Україною прав, притаманних її суверенітету, і таким чином отримати будь-які переваги; підтвердили їх зобов'язання домагатися негайних дій з боку Ради Безпеки ООН з метою надання допомоги Україні як державі-учасниці Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, що не володіє ядерною зброєю, в разі, якщо Україна стане жертвою акту агресії або об'єктом погрози агресією з використанням ядерної зброї [2]. У підсумку ці гарантії виявилися невартими паперу, на якому були підписані. Національній безпеці України не просто загрожує, а продовжує брутальний акт агресії одна із країн-підписантів, яка до того ж щодня через своїх злочинців-чиновників та продажних пропагандистів погрожує застосувати атомну зброю. Така ситуація вкрай негативно впливає і на світову безпеку.

Раніше вказувалося, що після брутального нападу російської федерації на Україну жодна держава світу не довірятиме світовим лідерам і прагнутиме будь-якими шляхами отримати ядерну зброю і повідомити про її наявність

лише після її значного накопичення. Цей наслідок є негативним, глобальним і таким, що стимулює гонку ядерних озброєнь за рахунок тих держав, які такої зброї не мали [1, с. 222].

Велика Британія та США як країни-підписанти Будапештського меморандуму станом на червень 2023 року не підтримали Україну своїми арміями, проте відкрито висловили політичну підтримку й організували і здійснюють постачання лівової частки потрібного озброєння. Багато у чому завдяки такій підтримці Україна згодом звільнить усі свої міжнародно визнані території. Проте це не зніме загрози національній безпеці з боку агресивного сусіда або держав, які можуть утворитися внаслідок його розпаду. У такому випадку забезпечення національної безпеки бачиться або у складі найсильнішого військового блоку – НАТО, або через відновлення і підтримання у боєздатному стані ядерного потенціалу. Друге можливе через відновлення власного виробництва або через отримання від впливової ядерної країни світу, наприклад, тих же США або Великої Британії. Підписання інших можливих договорів Україною із різними державами та їх об'єднаннями про взаємну військову допомогу чи взаємодію має безумовно вітатися, проте не вважатися повноцінною гарантією забезпечення національної безпеки. Наведене у повній мірі стосується і пропонованих Україні договорів гарантування безпеки без вступу до НАТО за так званим ізраїльським варіантом чи іншими варіантами.

Надалі після переможного завершення війни і навіть за умови вступу до НАТО та/або отримання ядерної зброї Україні треба буде ретельніше вибудовувати міжнародні відносини з керівництвом окремих країн або і з окремими країнами незалежно від зміни влади у них. Видається, що особливий характер повинні мати відносини України з такими економічно великими країнами, як КНР та Турецька Республіка; відверто обережний характер повинні мати відносини України із такими країнами, як республіка білорусь, кндр, ісламська республіка іран, Угорщина, Республіка Казахстан, Вірменія, Туркменістан, Киргизстан, Таджикистан, ЦАР, ПАР, Куба, Венесуела та певною кількістю південноамериканських, африканських, азійських та острівних держав; урядом Грузії (Сакартвело).

Видається, що відносини із усіма державами світу мають будуватися за аналогією із моделлю поведінки суб'єкта господарювання при визначенні можливості застосування позитивного або негативного стимулювання як форм забезпечення виконання господарських зобов'язань у відповідь на дії контрагента [3, с. 452-481], а з окремими із названих держав та/або із їх лідерами відносини можуть вибудовуватися на основі прикладів застосування суб'єктом господарювання видів оперативно-господарських санкцій:

«- встановлення в односторонньому порядку на майбутнє додаткових гарантій належного виконання зобов'язань стороною, яка порушила зобов'язання: зміна порядку оплати продукції (робіт, послуг), переведення платника на попередню оплату продукції (робіт, послуг), або на оплату після перевірки їх якості тощо;

- відмова від встановлення на майбутнє господарських відносин із

стороною, яка порушує зобов'язання» [3, с. 608].

Мабуть до викладеного у попередньому абзаці можна нічого не додавати.

Список використаних джерел

1. Дервянко Б.В. Негативний глобальний наслідок російсько-української війни для світової безпеки. *Російсько-українська війна: право, безпека, світ*. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 29-30 квітня 2022 р. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 220–222. URL: <https://repository.ndippp.gov.ua/handle/765432198/567>

2. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#Text

3. Господарське право: Навч. посібник у схемах і таблицях. За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Шелухіна М.Л. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 616 с.

ДЖАФАРОВА Марина

доцент кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

ЧАЛИЙ Назар

курсант першого курсу навчальної групи Ф2-102 факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ З УРАХУВАННЯМ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИХ ЗАГРОЗ І ВИКЛИКІВ

Виступаючи основним суб'єктом забезпечення національних інтересів у сфері національної безпеки та оборони, держава, в особі існуючих законодавчо визначених інституцій, гарантує стан захищеності кожній людині на території України, а за її межами надає їй правове і соціальне заступництво, сприяє реалізації її законних прав, свобод та інтересів. Порушення сусідньою державою-агресором більшості норм міжнародного права внаслідок її збройного нападу на територію нашої держави у лютому минулого року ще раз підтвердила аксіому, що утвердження України як незалежної суверенної держави безпосередньо пов'язане із забезпеченням її власної національної безпеки.

У статті 12 Закону України «Про національну безпеку України» законодавець до сектору безпеки і оборони України зарахував такі складові: сили безпеки; сили оборони; оборонно-промисловий комплекс; громадяни та